

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/30/2018
Identifikačné číslo spisu: 1014201971
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1014201971.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: C.. D. K. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, v konaní o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. septembra 2018 č. k. 10Sd/105/2014-37, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. septembra 2018 č. k. 10Sd/105/2014-37 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 10Sd/105/2014-37 zo dňa 11. septembra 2018 postupom podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Z. z. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 23. septembra 2014 (ďalej len „rozhodnutie odporkyne“), ktorým táto podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa z 18. augusta 2014 o priznanie starobného dôchodku od 23. februára 2001 poukazom na to, že starobný dôchodok, ktorý je navrhovateľovi naďalej vyplácaný útvarom sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sa za výsluhový dôchodok iba považuje, naďalej je však starobným dôchodkom priznaným podľa zákona č. 100/1988 Zb., pre priznanie, ktorého navrhovateľ k 1. júlu 2002 splnil všetky zákonné podmienky. Vznik nároku na starobný dôchodok a jeho výplatu podľa zákona č. 100/1988 Zb. vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 65 ods. 1 a 2, § 112 ods. 2 a 6, § 259 ods. 1, § 293aa, § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., § 21 ods. 1, § 14 ods. 4, § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Občianskym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej

žaloby.

3. Krajský súd z administratívneho spisu odporkyne zistil, že navrhovateľ narodený XX. W. XXXX žiadosťou spísanou dňa 18. augusta 2014 požiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku od 23. februára 2001, resp. o doplatenie a zvýšenie starobného dôchodku o roky započítateľné do starobného dôchodku a to roky mimo služby vojaka z povolania od 25. septembra 1964 do 30. septembra 1992, t.j. 28 rokov, o čom odporkyňa rozhodla napadnutým rozhodnutím, ktorým predmetnú žiadosť zamietla, dôvodiac, že podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v konaniach o nárokoch na dávky, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

4. Ďalej mal krajský súd preukázané, že podľa potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, odboru sociálneho zabezpečenia č. SPOU-OSZ-120.374-43/2013-VZ z 19. septembra 2013 bol navrhovateľovi od 1. júla 2002 priznaný starobný dôchodok podľa § 132 a 133 zákona č. 100/1988 Zb., ktorý sa odo dňa priznania podľa § 125 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov (ďalej len „zák. č. 328/2002 Z. z.“) považuje za výsluhový dôchodok. Krajský súd uviedol, že tento starobný dôchodok vyplácaný navrhovateľovi útvarom sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR z osobitného systému sociálneho zabezpečenia sa iba považuje za výsluhový dôchodok, naďalej je však starobným dôchodkom priznaným podľa zákona č. 100/1988 Zb. Navrhovateľ získal najmenej 20 rokov služby v I. a II. kategórii funkcií, dôchodkový vek podľa § 132 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. dosiahol dovŕšením 57 rokov veku, t.j. 23. februára 2001. Z uvedeného vyplýva, že podmienky nároku na dôchodok s prihliadnutím na znížený dôchodkový vek podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. posúdil a sumu dôchodku aj so zohľadnením dôb zamestnania získaných vo všeobecnom systéme už určil útvar sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR.

5. Krajský súd konštatoval, že pre určenie sumy starobného dôchodku navrhovateľovi okrem doby základnej vojenskej služby od 01.10.1963 do 24.09.1964, a doby služby vojaka z povolania od 25.09.1964 do 30.09.1992 bola Ministerstvom vnútra SR zhodnotená aj celá doba zamestnania získaná vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia v období od 23.02.1962 do 15.05.1962, od 20.05.1962 do 26.09.1963, od 15.11.1992 do 31.12.1996, od 01.03.1997 do 29.02.2000, od 01.03.2000 do 15.07.2000, od 16.10.2000 do 30.11.2000, od 01.12.2000 do 22.02.2001 a doba po vzniku nároku na dôchodok od 23.02.2001 do 12.02.2002. Navrhovateľ získal najmenej 20 rokov služby v I. a II. kategórii funkcií, jeho dôchodkový vek podľa § 132 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. dosiahol dovŕšením 57 rokov veku, t.j. 23. februára 2001. Pretože odporkyňa nie je príslušná na rozhodnutie o starobnom dôchodku navrhovateľa, žiadosť navrhovateľa zamietla.

6. Krajský súd tiež konštatoval, že z rozhodnutia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, odboru sociálneho zabezpečenia sekcie personálnych činností, Bratislava č.: SPC-120.374-21/6-2003 z 16. januára 2003 vyplýva, že navrhovateľovi bol podľa § 132, § 133 zákona č. 100/1988 Zb. priznaný starobný dôchodok od 1. júla 2002 v sume 8.697,- Sk mesačne. Dôchodok bol vymeraný z najvýhodnejšieho priemerného zárobku podľa § 12, § 131 zákona č. 100/1988 Zb. za roky 1996, 1998-2001, v sume 4.067,- Sk a s prihliadnutím k započítanej dobe služby (zamestnania) od 18. roku veku, t.j. 38 rokov (z toho 12 rokov v I. kategórii funkcií, 17 rokov v II. kategórii funkcií a 9 rokov v III. pracovnej kategórii) a 6 mesiacov po vzniku nároku na dôchodok. Podľa § 125 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. starobný dôchodok policajta, ak jeho služobný pomer trval najmenej 15 rokov, a na ktorý vznikol nárok podľa doterajších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti zákona, sa považuje za výsluhový dôchodok podľa zákona vo výške, v akej patril ku dňu účinnosti zákona, ak je k tomuto dňu vyplácaný orgánom sociálneho zabezpečenia ministerstva.

7. V preskúmvanej veci krajský súd považoval za preukázané, že podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa zo dňa 18. augusta 2014 o priznanie starobného dôchodku od 23. februára 2001. Uviedol, že pre určenie sumy starobného dôchodku navrhovateľovi okrem doby základnej vojenskej služby od 01.10.1963 do 24.09.1964 a doby služby vojaka z povolania od 25.09.1964 do 30.09.1992 bola zhodnotená aj celá doba zamestnania

získaná vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia v období od 23.02.1962 do 15.05.1962, od 20.05.1962 do 26.09.1963, od 15.11.1992 do 31.12.1996, od 01.03.1997 do 29.02.2000, od 01.03.2000 do 15.07.2000, od 16.10.2000 do 30.11.2000, od 01.03.2000 do 22.02.2001 a doba po vzniku nároku na dôchodok od 23.02.2001 a doba po vzniku nároku na dôchodok od 23.02.2001 do 12.02.2002. Nakoľko navrhovateľ získal najmenej 20 rokov doby služby v I. a II. kategórii funkcií, dôchodkový vek podľa § 132 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. dosiahol dovŕšením 57 rokov veku. Podľa potvrdenia Ministerstva vnútra SR zo dňa 19. septembra 2013 navrhovateľovi bol od 1. júla 2002 priznaný starobný dôchodok podľa § 132 a § 133 zákona č. 100/1988 Zb., ktorý sa odo dňa priznania podľa § 125 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. považuje za výsluhový dôchodok. Starobný dôchodok, ktorý je navrhovateľovi naďalej vyplácaný útvarom sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR z osobitného systému sociálneho zabezpečenia sa od účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. považuje iba za výsluhový dôchodok, naďalej je však starobným dôchodkom priznaným podľa zákona č. 100/1988 Zb., pre priznanie ktorého navrhovateľ k 1. júlu 2002 splnil všetky zákonné podmienky. Nárok na ten istý druh dôchodku, za tie isté doby zamestnania navrhovateľovi preto nevznikol.

8. K námietke navrhovateľa ohľadom započítania 5 zárobkov najlepších rokov, t.j. 1996, 1998 až 2001 krajský súd uviedol, že uvedené roky boli použité pri výpočte najvýhodnejšieho priemerného mesačného zárobku podľa § 12 a § 131 zákona č. 100/1988 Zb. V skutočnosti bolo navrhovateľovi zhodnotených 38 rokov (z toho 12 rokov v I. kategórii funkcií, 17 rokov v II. kategórii funkcií a 9 rokov v III. pracovnej kategórii) a 6 mesiacov po vzniku nároku na dôchodok.

9. Krajský súd poukázal na to, že starobný dôchodok, ktorý je navrhovateľovi naďalej vyplácaný útvarom sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR sa za výsluhový dôchodok iba považuje, naďalej je však starobným dôchodkom priznaným podľa zákona č. 100/1988 Zb., pre priznanie ktorého navrhovateľ k 1. júlu 2002 splnil všetky zákonné podmienky. Konštatoval, že vznik nároku na starobný dôchodok a jeho výplatu podľa zákona č. 100/1988 Zb. vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z. Vzhľadom na uvedené navrhovateľovi nemožno priznať ďalší starobný dôchodok.

10. Krajský súd poukázal ďalej na to, že v roku 2015 bol v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky uverejnený judikát R 57/2015 (rozsudok Najvyššieho súdu č. 9So/134/2010 z 24. novembra 2011), podľa ktorého okolnosť, že bol starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku podľa zákona č. 100/1988 Zb. už raz priznaný, vylučuje možnosť vzniku ďalšieho nároku na taký istý druh dôchodku (starobný dôchodok) podľa neskoršieho zákona o sociálnom poistení. Najvyšší súd SR v preskúmvanej veci konštatoval, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne ústredie o priznaní starobného dôchodku nie je v súlade so zákonom.

11. Krajský súd v zmysle vyššie uvedeného dospel k záveru, že odporkyňa správne postupovala, keď navrhovateľovi podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zamietla žiadosť z 18. augusta 2014 o priznanie starobného dôchodku od 23. februára 2001.

2.

Odvolanie navrhovateľa

12. Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom uviedol, že žalovanú žiadal o zhodnotenie odpracovaných rokov pre priznanie pomerného starobného dôchodku dňa 10. novembra 2014. Poukázal na to, že podľa § 26 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. má občan nárok na pomerný starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 10 rokov a dosiahol vek 65 rokov.

13. Ďalej navrhovateľ poukazom na to, že služba vojaka z povolania trvala od 25. septembra 1964 do 30. septembra 1992, t.j. 28 rokov, tvrdil, že je teda dostačujúca pre výmeru dôchodku od Ministerstva vnútra SR. Súčasne trval na tom, že mimo rezort odpracoval 10 rokov a 49 dní.

14. Navrhovateľ navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky posúdil jeho odvolanie pre priznanie

pomerného dôchodku za odpracované roky mimo rezortu Ministerstva vnútra SR.

3.

Vyjadrenie odporkyne k odvolaniu navrhovateľa

15. Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadrila. Dôvody, ktoré navrhovateľ uviedol v odvolaní a ktorými namietal nezákonnosť rozhodnutí považovala za neopodstatnené. Uviedla, že navrhovateľovi bol od 1. júla 2002 priznaný starobný dôchodok podľa § 132 a § 133 zákona č. 100/1988 Zb., ktorý sa odo dňa priznania v súlade s § 125 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. považuje za výsluhový dôchodok. Pre určenie sumy starobného dôchodku bola navrhovateľovi okrem doby základnej vojenskej služby od 1. októbra 1963 do 24. septembra 1964 a doby služby vojaka z povolania od 25. septembra 1964 do 30. septembra 1992 zhodnotená aj celá doba zamestnania, získaná vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Podmienky nároku na dôchodok s prihliadnutím na znížený dôchodkový vek podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. posúdil a sumu dôchodku aj so zohľadnením dôb zamestnania, získaných vo všeobecnom systéme, už určil útvar sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR.

16. Odporkyňa poukázala na to, že starobný dôchodok, ktorý je navrhovateľovi naďalej vyplácaný útvarom sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR sa od účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. považuje za výsluhový dôchodok, je naďalej starobným dôchodkom priznaným podľa zákona č. 100/1988 Zb., pre priznanie ktorého navrhovateľ splnil zákonné podmienky.

17. Konštatovala, že nárok na ten istý druh dôchodku za tie isté doby poistenia navrhovateľovi vzniknúť nemôže, čo vyplýva aj z právneho názoru Najvyššieho súdu SR, vysloveného v rozsudkoch sp. zn. 9So/41/2008 z 29. septembra 2008, sp. zn. 9So/129/2010 z 24. novembra 2011 a sp. zn. 9So/134/2010 z 24. novembra 2011.

18. Podľa názoru odporkyne, nakoľko navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok podľa § 132 a § 133 zákona č. 100/1988 Zb. Ministerstvom vnútra SR a na určenie sumy tohto dôchodku boli započítané aj doby zamestnania získané vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia, žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku z 6. júla 2018 bola s použitím § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. správne zamietnutá.

19. Odporkyňa navrhovala, aby Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

4.

Konanie pred odvolacím súdom

20. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom účinnosti tohto zákona, t.j. pred 1. júlom 2016, sa dokončia podľa doterajších predpisov. Keďže v prejednávanej veci ide o vec podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, odvolací súd ďalej konal podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, § 246c ods. 1 prvá veta OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach odvolania podaného navrhovateľom (§ 246c ods. 1 prvá veta OSP a § 212 ods. 1 O.s.p. a § 492 ods. 1 SSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP, § 492 ods. 1 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP a § 492 ods. 1 SSP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

22. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, ako aj konanie mu

prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku navrhovateľa a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne.

23. Predmetom preskúvacieho konania súdu v danej veci bolo rozhodnutie odporkyne, ktorým bola podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zamietnutá žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku z dôvodov, že starobný dôchodok, ktorý je navrhovateľovi naďalej vyplácaný útvarom sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sa za výsluhový dôchodok iba považuje, naďalej je však starobným dôchodkom priznaným podľa zákona č. 100/1988 Zb.

24. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku krajského súdu odvolací súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že súd v procese súdneho prieskumu nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§ 250l a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

26. V rámci preskúvacieho súdneho konania súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v opravnom prostriedku, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

27. Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúvanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

28. Podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len „peňažná náhrada“) a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

29. Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,
- b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania preveденý alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e),
- c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h),
- d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i) až l),

alebo
e) 60 rokov.

30. Podľa § 26 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na pomerný starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 10 rokov a dosiahol vek aspoň 65 rokov.

31. Podľa § 125 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. starobné dôchodky policajtov, ak ich služobný pomer trval najmenej 15 rokov, na ktoré vznikol nárok podľa doterajších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu účinnosti tohto zákona, ak sú k tomuto dňu vyplácané orgánom sociálneho zabezpečenia ministerstva.

32. Podľa § 125 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. starobné dôchodky policajtov a prídavok k starobnému dôchodku policajtov, ak ich služobný pomer trval najmenej 15 rokov, na ktoré vznikol nárok podľa doterajších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa zlučujú a od účinnosti tohto zákona sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu účinnosti tohto zákona, ak sú k tomuto dňu vyplácané orgánom sociálneho zabezpečenia ministerstva.

33. Navrhovateľ sa narodil 23. februára 1944. Žiadosťou spísanou dňa 18. augusta 2014 požiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku od 23. februára 2001, resp. o doplatenie a zvýšenie starobného dôchodku o roky započítateľné do starobného dôchodku a to roky mimo služby vojaka z povolania od 25. septembra 1964 do 30. septembra 1992, t.j. 28 rokov.

34. Navrhovateľovi bol od 1. júla 2002 priznaný starobný dôchodok podľa § 132 a 133 zákona č. 100/1988 Zb., vyplácaný navrhovateľovi útvaram sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, ktorý sa odo dňa priznania podľa § 125 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. považuje za výsluhový dôchodok.

35. Pre určenie sumy starobného dôchodku navrhovateľovi okrem doby základnej vojenskej služby od 01.10.1963 do 24.09.1964, a doby služby vojaka z povolania od 25.09.1964 do 30.09.1992, bola Ministerstvom vnútra SR zhodnotená aj doba zamestnania získaná vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia v období od 23.02.1962 do 15.05.1962, od 20.05.1962 do 26.09.1963, od 15.11.1992 do 31.12.1996, od 01.03.1997 do 29.02.2000, od 01.03.2000 do 15.07.2000, od 16.10.2000 do 30.11.2000, od 01.12.2000 do 22.02.2001 a doba po vzniku nároku na dôchodok od 23.02.2001 do 12.02.2002.

36. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

37. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok.

38. Ústavný súd SR princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasť okrem iných stelesnené princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodíť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôkaz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané“ (ÚS 17/1999, Nález z 22. septembra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I. ÚS 44/1999, Nález z 13. októbra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382, I. ÚS 10/98)“. (I. ÚS 54/02. Nález z 13. novembra 2002. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 2002 - II. polrok, s. 750, nález Ústavného súdu SR č. PL. ÚS 22/06). Judikatúra ústavného

súdu tiež kladie dôraz na to, že v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy s uplatňovaním princípu právnej istoty v právom štáte sa spája požiadavka všeobecnosti, platnosti, trvácnosti, stability, racionálnosti a spravodlivého obsahu právnych noriem; medzi ústavné princípy vlastné právnemu štátu patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov, ako aj zásada primeranosti, resp. proporcionality (m. m. PL. ÚS 1/04).

39. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

40. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

41. Z uvedených článkov ústavy vyplýva, že mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie. Výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musia vykonávať v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia.

42. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu plynúca z čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky je založená na tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy vykonáva.

43. Výklad a aplikácia zákonov je výlučným právom všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený. V tomto zmysle, rovnako aj každé rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé, na základe akých skutkových a právnych skutočností súd dospel ku konkrétnym záverom tvoriacim základnú obsahovú štruktúru odôvodnenia rozhodnutia.

44. Odvolací súd po preskúmaní veci mal preukázať, že krajský súd v odôvodnení rozsudku sa dostatočne a vyčerpávajúcym spôsobom nevysporiadal s dôvodmi, ktorými navrhovateľ v opravnom prostriedku namietal porušenie jeho práv. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku iba poukázal na obsah administratívneho spisu odporkyne, citoval príslušné ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. a zákona č. 461/2003 Z. z. a konštatoval nedôvodnosť námietok navrhovateľa o započítaní zárobkov 5 najlepších rokov. Krajský súd bez ďalšieho prevzal skutkové a právne závery žalovaného správneho orgánu, vyslovené v rozhodnutí, napadnutom opravným prostriedkom navrhovateľa. Krajský súd nechal úplne bez povšimnutia obdobia namietané navrhovateľom v jeho opravnom prostriedku. Bez akéhokoľvek ďalšieho zdôvodnenia ponechal nezhodnotenie niektorých dôb Ministerstvom vnútra SR a následne ani odporkyňou, ktoré navrhovateľ v opravnom prostriedku namietal, a to obdobia - od 01.09.1958 do 30.08.1961, od 01.09.1961 do 22.02.1962, od 16.05.1962 do 19.05.1962, od 13.10.1992 do 14.11.1992, od 01.01.1997 do 28.02.1997, od 13.02.2002 do 12.11.2002.

45. Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadřila odporkyňa (žalovaná), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

46. Procesným právom účastníka je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ustanovenia § 157 ods. 2 OSP znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

47. Problematike týkajúcej sa povinnosti náležite zdôvodniť rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj Ústavný súd SR (napr. v nálezoch sp. zn. I. ÚS 243/07 <., I. ÚS 114/08 <., III. ÚS 36/2010 <.). Ústavný súd SR konštatoval, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je povinnosť súdov, ako aj orgánov verejnej správy svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosť súdu, ako aj orgánu verejnej správy je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Orgán štátnej moci by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale aj spravodlivé a presvedčivé, odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné a je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

48. Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj len „ESLP“) - napr. v rozhodnutí Kraska c. Švajčiarsko zo dňa 29.04.1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30, v ktorom konštatoval, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie.

49. Rovnako ESLP pripomína, že rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku zo dňa 21.01.1999).

50. Judikatúra ESLP a ani Ústavného súdu SR pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

51. Vychádzajúc z uvedeného vyššie odvolací súd po vykonaní prieskumu rozsudku krajského súdu napadnutého odvolaním navrhovateľa dospel k záveru, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite nepostupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Odvolací súd k takémuto záveru dospel najmä z dôvodu, že krajský súd sa v odôvodnení rozsudku, napadnutého odvolaním navrhovateľa, náležite nevysporiadal s námietkami navrhovateľa uvedenými v jeho opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne, a to najmä námietkami týkajúcimi sa vyššie uvedených dôb, keď žiadnym spôsobom ich nevyhodnotil a následne neuviedol, na základe akej právnej úvahy, podloženej ustanoveniami právnych predpisov, dospel k záveru o zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporkyne.

52. Najvyšší súd zdôrazňuje, že súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, respektíve minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom

súdnej ochrany a z ktorého musí byť zrejmé, že sa súd dostatočne a riadne vecou zaoberal a súčasne sa vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednanú vec a neuspokojil sa so záverom orgánu verejnej správy obsiahnutým v napadnutom rozhodnutí.

53. S poukazom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd má za to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v jeho podstatnej časti je nesúladne s právami podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

54. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody najvyšší súd námietky navrhovateľa uvedené v jeho odvolaní vyhodnotil ako dôvodné, keďže tieto spochybnili vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, z ktorých dôvodov najvyšší súd rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a v spojení s § 492 ods. 1 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP a § 492 ods. 1 SSP).

55. Povinnosťou krajského súdu bude v ďalšom konaní prejednať vec opätovne v intenciách názoru odvolacieho súdu uvedeného vyššie. Opravným prostriedkom navrhovateľa napadnuté rozhodnutie odporkyne preskúmať v rozsahu všetkých námietok vznesených navrhovateľom v jeho opravnom prostriedku a vysporiadať sa s nimi so zameraním vyššej pozornosti námietke navrhovateľa ohľadom nezapočítania sporných dôb. Povinnosťou krajského súdu bude vo veci opätovné rozhodnúť a svoje rozhodnutie náležite v dostatočnom rozsahu odôvodniť. V novom rozhodnutí krajský súd rozhodne znova aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1 SSP).

56. Najvyšší súd záverom dodáva, že primárne preskúmava zákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy, napadnutého opravným prostriedkom (žalobou), krajský súd ako súd prvého stupňa. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho je preskúmať vecnú a právnu správnosť rozhodnutí krajských súdov a nie nahrádzať ich prieskumnú činnosť, vrátane odôvodňovania rozhodnutia, ktorým postupom by došlo k odňatiu práva účastníka na podanie opravného prostriedku podmieňujúce jeho právo na spravodlivý proces.

57. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.